

Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi

Cilt 3, Sayı 3, 86-92, (2017)

Orjinal Makale

Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Sevim Güllü¹

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin bazı demografik değişkenler ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Çalışma grubunu, 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde okuyan; 28'i 18-20 yaş, 27'si 21-23 yaş, 23'ü 24-26 yaş ve 22'si de 27 yaş ve üzerinde, (n=51 kadın ve n=49 erkek) toplam 100 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların demografik bilgileri tespit edildikten sonra, sosyal beceri düzeylerini ölçmek için; Matson, Rotarory ve Hessel (1983) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye uyarlanan Sosyal Beceri Ölçeği uygulanmıştır. Uygulanan ölçeğin güvenilirlik analizi yapıldı, Cronbach Alpha değeri 0,777; alt boyutlarının, olumlu sosyal davranışlar alt boyutu için 0,924; olumsuz sosyal davranışlar alt boyutu için 0,904 olduğu tespit edildi. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Cinsiyet, yaş, sınıf, lisanslı spor yapma durumu, anne- baba eğitim durumu, kaç yıldır spor yaptığı değişkenleri ile öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinde ve alt boyutlarında anlamlı farklılık yaratmamıştır.

Sonuç: Sonuç olarak; çalışmamız kapsamında incelenen demografik değişkenler ve katılımcıların sosyal beceri düzeyleri üzerinde herhangi bir etkisi yoktur.

Anahtar Kelimeler

Sosyal beceri,
Sosyalleşme,
Üniversite öğrencileri,

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 01.02.2017
Kabul Tarihi: 30.07.2017
Online Yayın Tarihi: 01.08.2017

DOI: 10.18826/useeabd.289093

Examining of Social Skill Levels of University Students in Terms of Certain Variables

Abstract

Aim: The purpose of this study is to examine the relationship between certain demographic variables and social skill levels of university students.

Material and Methods: There were 100 participants (n=51 female, n=49 male) in the study group who were the students at the department of Sport Sciences Faculty of Istanbul University in the 2015-2016 academic year. Of the study group 28 participants were between 18-20 years old, 27 participants were between 21-23 years old, 23 participants were between 24-26 years old and 22 participants were above 27 years old. After the demographic information of the participants was formed, the Social Skill Scale was applied which was developed by Matson, Rotarory and Hessel (1983) and adopted to Turkish. In order to measure their social skill levels, the reliability analysis of that scale was done. Cronbach Alpha value is 0,777; about the subscales, the results were found as such; positive social behaviour subscale 0,924, negative social behaviour subscale 0,904. Significance level was accepted as $p < 0,05$.

Results: Gender, age, class, whether or not to play sports with a licence, education level of parents, how many years they have been doing sports, and the level of social skills and subscales of their students were not significantly different.

Conclusion: As a result; the demographic variables examined within our study did not make a difference in the level of social skills of the participants.

Keywords

Social skills,
Socialization,
University students

Article Info

Received: 01.02.2017
Accepted: 30.07.2017
Online Published: 01.08.2017

DOI: 10.18826/useeabd.289093

GİRİŞ

Sosyalleşme, belirli bir grubun veya toplumun yaşam tarzının öğrenilmesi, aynı zamanda da karşılıklı bir etkileşim sürecidir. Bu öğrenme sürecinde, toplumdaki kalıp davranışlar birey tarafından kişiselleştirilir ve sonuçta birey, o topluma ya da gruba ait bir kimlik geliştirir. Ancak, burada önemle belirtilmesi gereken, sosyalleşme, sadece kişinin standart bir davranış kalıbına uyarak şekillenmesi demek değildir. (Şahan, 2008) Sosyalleşme, insanı sosyal sistemin üyesi haline getiren süreçtir (Koştaş, 1987). Bireyin sosyalleşmesinde onların öğrenme kapasitesi önemli bir unsurdur. Birey gelişim, olgunlaşma ve büyüme sonucu öğrenme kapasitesi gelişir. Bunun sonucu olarak sosyalleşmeye hazır hâle gelir. Toplumsal yapı sosyalleşme sürecinde önemli bir faktördür. Bireylerin toplumdaki rolleri, statüleri, sınıfları ve toplumsal kurumlar önemli derecede etkilidir. (Filiz, 2010)

¹İstanbul Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, İstanbul, Türkiye. sevim.gullu@istanbul.edu.tr

Toplumların varlıklarını devam ettirmelerinin tek yolu bünyelerine genç bireyler katarak yeniden üretimlerini sağlamalarıdır. Bu yeniden üretim süreci sadece fiziksel anlamda topluma birey katılımının sağlanması değil aynı zamanda bu bireylere kültürel aktarımın sağlanması da demektir. Genç bireyler topluma uyumu nasıl sağlamakta ve bu süreçte hangi mekanizmalar işlevsel olarak yer almaktadır? Toplumsallaşma süreci bireyin mensubu olduğu toplumla ilişkisini sağladığı ve buna ilişkin olarak kurumsallaşmış davranış örüntülerini aktarıldığı bir süreçtir. Bu kapsamda spor, gerek değerlerin üretimi gerekse aktarımı sürecinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda spor işlevsel bakış açısı ile değerlendirildiğinde toplumsal bütünleşmenin tesis edilmesi sürecine katkı sağlayan önemli bir kurumdur. Spor kurumu ile normlar arasında kurulan ilişki toplumsal yapının devam etmesi sürecinde önem kazanmaktadır. Diğer taraftan sporda rekabet ve çatışma dengesinin nasıl tesis edileceği önemli bir konudur. Spor toplumsal bütünleşme aracı olarak ortaya çıkmakta ve oluşturulacak değerlerin bütünleşmeyi sağlayan enstrümanlar olarak işlev göstermesi beklenmektedir. Aksi halde rekabet çatışmaya dönüşerek spor istenmeyen bir işlev üstlenebilmektedir. (Beşirli, 2016)

Başkalarının olumlu tepkiler vermesine yol açabilecek ve olumsuz tepkileri önleyebilecek becerilere sahip olmak kişiler için çok önemlidir. İnsanlar, başkalarıyla etkileşimi mümkün kılacak sosyal açıdan kabul edilebilir olan davranışlara sahip olmak ister. Bu beceriler genel olarak sosyal beceri olarak adlandırılmaktadır. (Yüksel, 2016)

Spora katılımı genel sağlık üzerine etkileri bilinmektedir. Literatürde yer alan birçok çalışmada, spora katılımın fiziksel, metabolik, psikolojik ve ruhsal sağlık üzerine olumlu etkileri olduğu tespit edilmiştir. Spora katılımın söz konusu sağlıkla ilişkili faydaların yanında sosyal gelişimin desteklenmesine de katkı sağladığı bilinmektedir. Bu kapsamda toplumların sosyal gelişim düzeyleri yüksek bireylerden oluşmasında beden eğitimi ve spora katılımın etkili olacağı söylenebilir. (Keskin, 2014) Bu bağlamda, toplumun geleceğini oluşturacak kesimin bir kısmı olan gençlerin hem zihinsel hem de fiziksel açıdan sağlıklı bireyler olarak yetişmesi toplumun geleceği için çok önemlidir. (Göksel & Caz, 2016)

Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslararası dayanışma, kaynaşma, barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmanın yanında belirli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetler olarak tanımlanabilir. Bu özelliklerinden dolayı çağımızda spor çok yönlü, çok faydalı, çok amaçlı ve çok çeşitli boyutlar kazanmış ve evrenselleşmiştir. Bu bağlamda spor insanın hareketli yaşamının en önemli unsurudur. Ayrıca kişiler spor yoluyla bir takıma veya bir gruba dâhil olarak yalnızlık duygusundan kurtulur. Bir spor takımını destekleyerek o takımın başarı veya başarısızlıklarıyla bütünleşir ve takımın başarısını kendine yansıtır. Yalnızken coşkunluk göstermezken, grup halindeyken gösterilir. Bunun için psikiyatristler spor alanlarına bir tür hastane olarak bakmaktadırlar. Bastırılmış duyguların dışarıya atılmasına, yani bireylerin deşarj olmasına yol açan spor alanları, psikiyatristlerce tedavi yerleri olarak görülmektedir. İnsan spor yoluyla daha çok sosyalleşmekte ve var olan sosyal becerilerini geliştirmektedir. (Çiriş, 2014)

Spor, bireylerin yaşamında düzenli, sürekli ve bilimsel yer alıyorsa, yakın ve etkili ilişki kurma olanağı sağlayan, önemli bir iletişim aracıdır. Spor, toplumsal ilişkileri geliştirir; sosyal mesafeleri kısaltır. Hem empati yapmayı gerektirir hem de empati alışkanlığını geliştirir. Çocuk ve gençlerin kendilerini, daha doğru ve daha iyi ifade edebilmelerine katkı yapar. Spor, bir grubun önemli ve anlamlı bir parçası olma sürecinde, etkili bir araçtır. Çocuk ve gençlerin, toplumsal bir grup içinde var olmalarına ve bu grup ile bütünleşmelerine katkı yapar. Grup içi dayanışma duygularını pekiştirici bir rol oynar. Kurallara, kararlara uyma alışkanlığı kazandırır. Spor, her yaş grubundaki bireylerin toplumsallaşmalarına; toplumsallaşma süreci kesintiye uğramış yetişkinlerin yeniden toplumsallaşmalarına önemli katkılar yapar, rehabilite eder. Bu katkıları da göz önünde bulundurularak, spora, sosyal yaşamda ve eğitim programlarında daha geniş ve etkin yer verilmelidir. Bu nedenle, başta çocuk ve gençler olmak üzere, bireyler, spora yönlendirilmeli, özendirilmelidir. (Kaplan & Çetinkaya, 2014)

Spor Bilimleri Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin incelenmesi, buldukları ortamın sosyal beceri düzeylerine etkisinin olup olmadığının belirlenmesi açısından önem kazanmaktadır. Bu nedenle araştırmamızın temel amacı, öğrencilerin demografik özellikleri ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.

MATERYAL ve YÖNTEM

Araştırma Modeli: Bu araştırma genel tarama modellerinden biri olan kesitsel tarama şeklinde yapılmış bir çalışmadır. Kesitsel tarama modeli yaklaşımında, gelişim, çeşitli gelişmişlik evrelerini temsil ettiği kabul edilen, birbirinden ayrı gruplar üzerinde veri toplama sürecinin bir seferde gerçekleştirildiği anlık gözlem yapılmasına dayanan yaklaşımdır (Karasar, 2006; akt Çepikkurt & Fındık, 2017).

Katılımcılar: Çalışma grubunu, 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde okuyan 100 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmaya katılımda gönüllülük esas alınmıştır. Ayrıca, katılanlara araştırmanın amacı ve içeriği hakkında bilgiler verilmiş, daha sonra da veriler toplanmıştır. Bu bağlamda çalışmaya 51 kadın ve 49 erkek üzere toplam 100 öğrenci katılmıştır. Katılanların; 28' i 18-20 yaşında, 27' si 21-23 yaşında, 23'ü 24-26 yaşında ve 22'si de 27 ve üzeri yaştaadır.

Veri Toplama Araçları: Katılımcılara kişisel bilgiler elde etmek amacıyla demografik bilgilerden oluşan sorular sorulmuştur. Ayrıca, sosyal beceri düzeylerini ölçmek için; Matson, Rotarory ve Hessel (1983) tarafından geliştirilen; Türkçe' ye uyarlamasını, geçerlik -güvenirliğini Erdoğan ve Bacanlı (2003)'nin yaptığı iki alt boyuttan oluşan Sosyal Beceri Ölçeği (akt: Çiriş, 2014) uygulanmıştır. 5'li likert tipinde olan ölçeğin; 1, 7, 8, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 28, 30, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 43, 44, 46. soruları "olumlu sosyal davranışlar" alt boyutuna; 2, 3, 4, 5, 6, 9, 12,13,15,17,18, 21, 24, 25, 29, 31, 32, 33, 38, 41, 42, 45, 47. soruları ise "olumsuz sosyal davranışlar" alt boyutuna aittir.

Bizim çalışmamız için güvenirlik analizi ayrıca yapılmıştır. Ölçeğin yüksek (0,777); alt boyutlarının ise çok yüksek sayılabilecek (olumlu sosyal davranışlar alt boyutu için 0,924; olumsuz sosyal davranışlar alt boyutu için 0,904) Cronbach Alpha değerine sahip olduğu görülmektedir.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin değerlendirilmesi için; SPSS 20 paket programı kullanılmış olup katılımcıların kişisel bilgilerinin dağılımlarının belirlenmesi için tanımlayıcı istatistik yöntemleri olan yüzde (%) ve frekans (f) yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin normal bir dağılıma sahip olup olmadığının belirlenmesi için Kolmogorov Simirnov normallik testi uygulanmış ve verilerin parametrik olmayan test koşullarına uygun olduğunun anlaşılmasından sonra anlamlı farklılıkların belirlenmesi için iki faktörlü değişkenler için Mann Whitney U Testi, üç ve daha fazla faktörlü değişkenler için ise Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi ise $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler	n	%	Toplam		
			n	%	
Kaçıncı sınıftasınız	1. ve 2.sınıf	45	45,0%	100	100%
	3. ve 4. sınıf	55	55,0%		
Lisanslı olarak spor yaptınız mı?	Evet	50	50,0%	100	100%
	Hayır	50	50,0%		
Babanızın eğitim durumu	İlkokul	28	28,0%	100	100%
	Ortaokul	23	23,0%		
	Lise	32	32,0%		
	Üniversite ve üzeri	17	17,0%		
Annenezin eğitim durumu	İlköğretim	45	45,0%	100	100%
	Ortaokul	22	22,0%		
	Lise, Ünversite ve üzeri	33	33,0%		
Kaç yıldır spor yapıyorsunuz	1-5 yıl	32	32,0%	100	100%
	6-10 yıl	33	33,0%		
	11-15 yıl	25	25,0%		
	16 yıl ve üzeri	10	10,0%		

Tablo 2. Cinsiyetlerine Göre Sosyal Beceri Düzeyleri, Medyan (25–75 persantile) ve Man Whitney-U testi

Alt Ölçekler	Kadın Öğrenciler (n=51)	Erkek Öğrenciler (n=49)	z	p
	Med. (25–75 persantil)	Med. (25–75 persantil)		
Genel	3,91 (3,72-4,06)	3,82 (3,65-4,07)	-0,528	0,598
Olumlu Sosyal Davranışlar	4,16 (3,75-4,45)	3,95 (3,29-4,45)	-1,235	0,217
Olumsuz Sosyal Davranışlar	2,91 (2,60-3,21)	3,04 (2,52-3,84)	-1,380	0,168

Katılımcıların, öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre sosyal beceri düzeyleri sonuçları incelendiğinde; 1. ve 2. sınıfta okuyanlar ile 3. ve 4. sınıfta okuyan katılımcıların sosyal beceri düzeyleri bakımından sosyal beceri ölçeği genel ($z=-0,756$; $p>0,05$) ile; “olumlu sosyal davranışlar” ($z=-1,355$; $p>0,05$), “olumsuz sosyal davranışlar” ($z=-1,036$; $p>0,05$), ile) alt boyutlarında anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Lisanslı olarak spor yapıp yapmama durumlarına göre sosyal beceri düzeyleri incelendiğinde ise Man Whitney-U testi sonuçlarına göre; lisanslı spor yapanlar ile yapmayanlar arasında sosyal beceri düzeyleri bakımından sosyal beceri ölçeği genel ($z=-0,866$; $p>0,05$) ile; “olumlu sosyal davranışlar” ($z=-1,762$; $p>0,05$), “olumsuz sosyal davranışlar” ($z=-0,704$; $p>0,05$), ile) alt boyutlarında anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo 3. Yaşlara Göre Sosyal Beceri Düzeyleri, Medyan (25–75 persantile) ve Kruskal Wallis testi

Alt Ölçekler	18-20yaş (n=28)	21-23yaş (n=27)	24-26yaş (n=23)	27yaş ve üzeri (n=22)	χ^2	p
	Med. (25–75 persantil)	Med. (25–75 persantil)	Med. (25–75 persantil)	Med. (25–75 persantil)		
Genel	3,88 (3,60-4,07)	3,97 (3,76-4,19)	3,82 (3,70-3,97)	3,80 (3,67-3,99)	5,284	0,152
Olumlu Sosyal Davranış	4,00 (3,17-4,40)	4,16 (3,45-4,58)	4,04 (3,70-4,41)	4,18 (3,79-4,42)	1,697	0,638
Olumsuz Sosyal Davranış	3,23 (2,71-3,72)	2,95 (2,56-4,13)	2,91 (2,47-3,30)	2,82 (2,55-3,01)	5,678	0,128

Anne eğitim durumuna göre katılımcıların sosyal beceri düzeylerine bakıldığında; katılımcıların anne eğitim düzeylerinin sosyal beceri düzeyleri bakımından sosyal beceri ölçeği genel ($X^2(2)=2,908$; $p>0,05$) ile; “olumlu sosyal davranışlar” ($X^2(2)=0,309$; $p>0,05$), “olumsuz sosyal davranışlar” ($X^2(2)=1,489$; $p>0,05$) alt boyutlarında anlamlı farklılıklar görülmemiştir. Baba eğitim durumuna göre incelendiğinde ise; katılımcıların baba eğitim düzeylerinin sosyal beceri düzeyleri bakımından sosyal beceri ölçeği genel ($X^2(3)=4,156$; $p>0,05$) ile; “olumlu sosyal davranışlar” ($X^2(3)=1,697$; $p>0,05$), “olumsuz sosyal davranışlar” ($X^2(3)=4,356$; $p>0,05$) alt boyutlarında anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo 4. Spor Yapma Süresine Göre Sosyal Beceri Düzeyleri, Medyan (25–75 persantile) ve Kruskal Wallis testi

Alt Ölçekler	1-5yıl (n=32)	6-10yıl (n=33)	24-26yaş (n=25)	27yaş ve üzeri (n=10)	χ^2	p
	Med. (25–75 persantil)	Med. (25–75 persantil)	Med. (25–75 persantil)	Med. (25–75 persantil)		
Genel	3,90 (3,71-4,19)	3,82 (3,68-4,05)	3,87 (3,68-3,97)	3,84 (3,70-4,04)	1,525	0,677
Olumlu Sosyal Davranış	4,27 (3,68-4,55)	4,04 (3,62-4,43)	4,08 (3,50-4,43)	3,85 (3,36-4,31)	2,174	0,537
Olumsuz Sosyal Davranış	2,93 (2,57-3,85)	2,91 (2,56-3,36)	3,13 (2,52-3,43)	2,93 (2,78-3,78)	0,382	0,944

Katılımcıların spor yapma sürelerine göre sosyal beceri düzeyleri bakıldığında; sosyal beceri ölçeği genel ($X^2(3)=1,525$; $p>0,05$) ile; “olumlu sosyal davranışlar” ($X^2(3)=2,174$; $p>0,05$), “olumsuz sosyal davranışlar” ($X^2(3)=0,382$; $p>0,05$) alt boyutlarında anlamlı farklılıklar görülmemiştir (Tablo 4).

TARTIŞMA

Bulgulardan elde edilen sonuçlara göre; katılımcıların %51’i kadın, %49’u erkektir; %50’si spor yapmakta, %50’si spor yapmamaktadır. Cinsiyet, yaş, sınıf, lisanslı spor yapıp yapmama durumu, ailelerinde spor yapan bireyin olup olmaması durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kaç yıldır spor yaptığı değişkenleri ile öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinde anlamlı farklılık yaratmamıştır.

Literatürde konu ile ilgili yapılmış çalışmalar incelendiğinde; Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda okuyan ve bireysel sporlar ile takım sporları yapan öğrencilerin sosyal beceri düzeylerini incelemeye yönelik bir araştırmanın bizim çalışmamız ile konusu açısından benzerlik taşıdığı görülmüştür. Araştırmanın sonuçları; sosyal kontrol ortalama puanlarının cinsiyete göre farklılaştığını ve kadın sporcuların sosyal kontrol alt boyut ortalama puanlarının erkek sporculara göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Diğer taraftan; sosyal beceriler spor türüne bağlı olarak farklılaşmamaktadır. Ayrıca, 1.sınıf öğrencilerinin daha yüksek düzeyde sosyal beceriye sahip oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. (Çepikkurt & Fındık, 2017)

Bolu ili Merkez ilçede bulunan bir ortaöğretim kurumunda öğrenim gören 9. sınıf kız öğrencileri üzerinde yürütülen bir araştırmaya 44 öğrenci (deney grubunda 22 öğrenci ve kontrol grubunda 22 öğrenci) katılmıştır. Araştırmanın sonuçları şu şekildedir: Sadece sosyal becerinin alt boyutlarında (duyuşsal anlatımcılık, duyuşsal kontrol, sosyal kontrol, sosyal duyarlılık ve toplam sosyal beceri) ön-test – son-test puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Ancak, öğrencilerin sosyal beceri ve beden

eğitimi ve spora karşı tutum puanlarında işlem ve işlem x süre ilişkisinin etkisi önemli düzeyde bulunmamıştır. Bununla birlikte, öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tutumlarında da süre göz önüne alındığında anlamlı fark bulunmamıştır. (Gülay ve ark. 2010)

Sosyal beceri eğitiminin, öğrencilerin sosyal beceri düzeyine etkisinin incelendiği bir araştırmada elde edilen bulgulara göre sosyal beceri eğitimi programına katılan üniversite öğrencilerinin genel olarak sosyal beceri düzeyleri, bu programa katılmayan öğrencilerin sosyal beceri düzeylerine göre daha yüksektir. Bu da gösteriyor ki, sosyal beceri eğitiminin, üniversite öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerine olumlu yönde etkisi vardır. (Yüksel, 2016)

Öğrencilerin zorba ve kurban olma eğilimlerinin sosyal beceri ve yaşam doyumunun boyutları tarafından ne oranda yordandığını incelemeyi amaçlayan bir araştırmanın sonuçlarından birisi şu şekildedir; araştırmada zorbalığa karışan (zorba, kurban, zorba-kurban) öğrencilerin daha çok olumsuz sosyal davranışları, zorbalığa karışmayan öğrencilerin ise olumlu sosyal davranışları daha fazla sergiledikleri belirlenmiştir. (Hilooğlu & Cenkseven-Önder, 2010)

Diğer taraftan; Muğla Üniversitesi'nde okuyan 171 öğrenci üzerinde (61 kişisi seçmeli Beden Eğitimi ve Spor Dersi 58 kişisi seçmeli Resim Dersi, 49 kişisi seçmeli Müzik Dersi) yapılan ve bu derslerin sosyalleşme üzerine etkilerini ölçmeyi amaçlayan araştırmanın sonuçlarına göre; seçmeli ders alan öğrenci grupları arasında toplumsallaşma yönünde herhangi bir farklılık bulunamamıştır. Hiçbir seçmeli ders toplumsallaşma üzerinde etkili bir değişikliğe neden olmamıştır. BES, Resim ve Müzik seçmeli hobi derslerinin öğretim amacının eksikliği ve seçmeli dersler sürelerinin kısalığı (tek dönem) buna neden olmuş olabilir. (Ökmen ve ark. 2009)

Eskişehir' de 124 Osmangazi Üniversitesi ile 124 Anadolu Üniversitesi öğrencisi üzerinde yapılan ve spora katılımın öğrencilerin sosyalleşmesine katkılarının değerlendirilmesini amaçlayan çalışmaya göre; Eskişehir Osmangazi Üniversitesi öğrencilerinin Anadolu Üniversitesi öğrencilerine göre kısmen de olsa sosyalleşme düzeylerinin farklı olduğu görülmektedir. Bu farklılığın Eskişehir Osmangazi Üniversitesinin kurumsallaşma açısından daha köklü olması ve sosyal aktivitelerin çeşitliliği farkın ortaya çıkmasına sebep olarak söylenebilir. Bazı değerlerin birbirine çok yakın olması Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesinin birçok özelliğinin birbirine benzemesi, aynı şehirde yer almaları, bu üniversiteleri tercih eden öğrencilerin ekonomik ve sosyal özelliklerinin birbirine yakın ve benzer özellikler göstermesi şeklinde belirtilebilir. (Filiz, 2010) Bu çalışma cinsiyet ile ilgili sonuçları sebebiyle bizim çalışmamız ile benzerlik göstermiştir. Kadın ve erkek öğrencilerin sosyalleşme düzeyleri birbirine çok yakın çıkmıştır.

Diğer taraftan; Gazi Üniversitesi ile Selçuk Üniversitesi öğrencileri üzerinde yapılan ve sporun sosyalleşme üzerindeki etkilerini ölçmeyi amaçlayan başka bir araştırmanın sonuçlarına göre; bireylerin yeteneklerinin ortaya çıkarılmasında sporun çok önemli bir faktör olduğu, sporun bireylerin başkalarını tanıma ve onlarla daha fazla etkileşimde bulunulması için çok önemli olduğu, bireylerin duygularının ifade edilmesinde önemli bir faktör olduğu ortaya çıkmıştır. (Şahan, 2008)

Ayrıca, 16 eğitilebilir zihinsel engelli çocuk üzerinde ve beden eğitimi ve sporun sosyalleşme düzeylerine etkisini incelemeye yönelik araştırmanın sonuçları çarpıcıdır. Eğitimin vazgeçilmez unsuru olan beden eğitimi ve sporun eğitilebilir zihinsel engelli çocukların sosyalleşmeleri yolunda etkin bir unsur olduğu belirlenmiştir. (İlhan, 2008)

Bunlara ek olarak; Düzce ilinde bulunan ortaöğretim seviyesindeki lisanslı olarak takım sporu ve bireysel spor yapan ile spor yapmayan öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bir araştırmanın sonuçları şu şekildedir. Takım sporu yapan 50 kız, 49 erkek toplam 99 öğrenci, bireysel spor yapan 50 kız, 44 erkek toplam 94 öğrenci ve spor yapmayan 48 kız, 47 erkek toplam 95 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Spor ile sosyal beceri arasında olumlu bir ilişkinin olduğu söylenebilirken, takım ya da bireysel spor yapma yılının bireylerin sosyal beceri düzeylerinde farklılık yaratıp yaratmadığı konusunda kesin ifadeler kullanmak zordur. Başka bir açıdan düşünüldüğünde ise spor yapmayı tercih eden öğrencilerin aynı zamanda sosyal beceri düzeylerinin de yüksek olma ihtimali araştırma sonuçlarında göz ardı edilmemelidir. (Özcan & Yıldırım, 2011)

SONUÇ

Araştırmamızın literatürdeki diğer çalışmalarla benzerlik/farklılık gösterdiği yönler vardır. Araştırmamız kapsamında incelenen demografik değişkenlerin, öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinde istatistiki açıdan anlamlı fark yaratmaması, İstanbul' un metropol bir şehir olmasına bağlanabilir. Şehrin hareketliliği, şehirde yaşayan her kesimden ve farklı özellikteki bireyi, özellikle de gençleri kendi

sarmalina dahil etmekte ve insanların kolayca sosyalleşebileceği mecralar yaratabilmektedir. Ayrıca; öğrencilerimizin birçoğu, asgari düzeydeki ihtiyaçlarını karşılama gerekliliği ve büyükşehrin temposuna uyum sağlayabilme isteği gibi nedenlerle okul dışındaki saatlerde genellikle para kazanma amaçlı olarak fitness salonlarında antrenörlük yapmaktadırlar. Genç yaşlarda çalışma hayatına dahil olmanın da onların sosyal becerilerini erken yaşlarda geliştirdiği şeklinde yorumlanabilir.

KAYNAKÇA

- Beşirli, H. (2016). Bireyin toplumsallaşması sürecinde spor. *International Journal of Cultural And Social Studies*, 2 (1): 25-31.
- Çepikurt, F., & Fındık, M. (2017). Takım sporu yapanlarla bireysel spor yapanların sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması. *International Journal of Sport, Exercise & Training Sciences*, 3 (2), 55-63. DOI: 10.18826/useeabd.296718, Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/useeabd/issue/27194/296718>
- Çiriş, V. (2014). *Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Erdoğan, F., & Bacanlı H. (2003) Matson çocuklarda sosyal beceri değerlendirme ölçeğinin(messy) Türkçeye uyarlanması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*. 3(2)
- Filiz, Z. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesinde spora katılımın değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3).
- Göksel, A.G. & Caz, Ç. (2016). Anadolu lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*. 1(1): 1-10.
- Gülay, O., Mirzeoğlu D. & Çelebi M. (2010). Effects of cooperative games on social skill levels and attitudes toward physical education. *Eurasian Journal of Educational Research*, Issue 40:77-92.
- Hilooğlu, S., & Cenkseven-Önder, F. (2010). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinde zorbalığı yordamada sosyal beceri ve yaşam doyumunun rolü. *İlköğretim Online*, 9(3).
- İlhan, L. (2008). Eğitilebilir zihinsel engelli çocuklarda beden eğitimi ve sporun sosyalleşme düzeylerine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 315-324.
- Kaplan, Y. & Çetinkaya, G. (2014). Spor yoluyla toplumsallaşma-yeniden toplumsallaşma süreci. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2:120-125.
- Karasar, N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keskin, Özkan. (2014). Çocuklarda beden eğitimi ve spora katılımın sosyal gelişim üzerine etkileri. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*. 1(1)
- Koştaş, M. (1987). Sosyalleşme (socialisation). *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, XXIX:329-334.
- Matson, J.I., Rotatori, A.F., & Helsel, W.J. (1983). Development of a rating scale to measure social skills in children: the matson evaluation of social skills with youngsters (messy). *Behaviour Research. Theory*. 21:335-340.
- Ökmen, A.Ş; Erdemir İ. & Tekin H.A. (2009). Beden eğitimi, resim ve müzik seçmeli dersi alan öğrencilerin toplumsallaşma düzeylerinin karşılaştırılması. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi e*. 12:(21) 1-6.
- Özcan, G. & Yıldırım, S. (2011). Lisanslı olarak takım sporu ve bireysel spor yapan ile spor yapmayan ortaöğretim öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(23):111-135.
- Şahan, H. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü. *KMU İİBF Dergisi*. 10(15):260-278.
- Yüksel, G. (2016). Sosyal beceri eğitiminin üniversite öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerine etkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(11).
- Yüksel, G. (2016). Sosyal beceri envanterinin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(9).

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

• Yaş:

• Cinsiyetiniz: () Kız () Erkek

• Eğitim durumu: () Üni. 1. Sınıf () Üni. 2. Sınıf () Üni. 3. Sınıf () Üni. 4. Sınıf

• Lisanslı olarak spor yaptınız mı? () Hayır () Evet

• Babanızın Eğitim Durumu: () İlköğretim () Ortaöğretim () Lise () Üniversite () Lisans Üstü

• Annenizin Eğitim Durumu: () İlköğretim () Ortaöğretim () Lise () Üniversite () Lisans Üstü

• Kaç yıldır spor yapıyorsunuz?:.....

MATSON SOSYAL BECERİ ÖLÇEĞİ

	Bana hiç uygun değil	Bana pek uygun değil	Bana biraz uygun	Bana oldukça uygun	Bana tamamen uygun
Her cümleyi dikkatle okuyarak sizin için hangi düzeyde bir anlam ifade ediyorsa düzeyde bir anlam ifade ediyorsa bu durumu karşısındaki kutucuğun içine (X) işaretiyle, lütfen belirtiniz.					
1. İnsanları güldürürüm.					
2. İnsanları korkuturum veya bir kabadayı gibi davranırım.					
3. Kolayca sinirlenirim.					
4. Sık sık yakınıyorum ya da şikâyet ederim.					
5. Başka biri konuşurken konuşurum (konuşmasını keserim)					
6. Bana ait olmayan eşyaları izinsiz alırım ya da kullanırım.					
7. İnsanlarla konuşurken onların yüzüne bakarım.					
8. Birçok arkadaşım var.					
9. Öfkelendiğim zaman tokat atarım veya vururum					
10. İncinmiş bir arkadaşşıma yardım ederim.					
11. Üzgün bir arkadaşşıma neşelendiririm.					
12. Diğer çocuklara tehdit eder gibi bakarım.					
13. Bir başkası iyi bir şey yaptığında öfkelenirim veya kıskanırım.					
14. Bir başkası iyi bir şey yaptığında mutlu olurum.					
15. Verdiğim sözleri tutmam (Sözümde durmam).					
16. İnsanlara hoş gördüklerini söylerim.					
17. İstedğim bir şeyi almak için yalan söylerim.					
18. İnsanları kızdırmak için onlara sataşırım.					
19. İnsanlara yaklaşıp bir sohbet başlatabilirim.					
20. Biri benim için bir şey yaptığında mutlu olurum ve teşekkür ederim.					
21. İnsanlarla konuşmaktan korkarım.					
22. İyi sır saklarım.					
23. Nasıl arkadaş edinileceğini bilirim.					
24. Bile bile diğerlerinin duygularını incitirim (diğer insanları üzmeye çalışırım).					
25. İnsanlarla dalga geçerim.					
26. Arkadaşlarımı savunurum.					
27. İnsanlar konuşurken onlara bakarım.					
28. Sahip olduklarımı başkalarıyla paylaşıyorum.					
29. Diğer insanlardan daha iyiymişim gibi davranırım.					
30. Duygularımı belli ederim.					
31. İnsanlar benimle uğraşmadığında bile, uğraştıklarını zannederim.					
32. İnsanların rahatsız edecek sesler çıkartırım (Geğirmek, burnumu çekmek gibi)					
33. Çok yüksek sesle konuşurum.					
34. İnsanlara isimleriyle hitap ederim.					
35. İnsanlara yardım teklif ederim.					
36. Başkalarıyla konuşurken sorular sorarım.					
37. Arkadaşlarımı sık sık görürüm.					
38. Yalnız başıma oynarım.					
39. Birini incittiğimde üzülürüm.					
40. Oyunlarda diğer çocuklara katılırım.					
41. Sık sık kavga ederim.					
42. Başkalarını kıskanırım.					
43. Benimle iyi geçinen insanlara, iyi davranırım.					
44. Başkalarına hal hatır sorarım.					
45. Başkalarının yanında haddinden fazla kalırım (Bu onları sıkır)					
46. Diğer insanların şakalarına ve anlattıkları komik gelir					
47. Birileriyle şakalaşırken onları incitirim.					